

 HORDALAND FYLKESKOMMUNE	Budsjettjustering og fullmakter		
	Dokumenttype: Gjennomførnde	Godkjend av: Fylkesdirektør økonomi	Gjeld frå: 20.03.2015
Utarbeidd av: Budsjettseksjonen	Godkjend dato: 20.03.2015	Revidert dato:	Arkivsak:

Bakgrunn/formål

Det er viktig at alle som har budsjettansvar har kjennskap til kva tid det er aktuelt med budsjettjustering, kva for prinsipp som ligg til grunn og kva dei har fullmakt til å gjere av budsjettjusteringar.

For at budsjettet skal vere eit godt styringsverktøy er det nødvendig at budsjettet er oppdatert og mest mogleg korrekt i forhold til planlagt aktivitet. Det er likevel ikkje noko mål å tilpasse budsjettet for eit kvart avvik, slik at budsjett og rekneskap er identiske ved slutten av året. Det vil alltid kunne oppstå avvik mellom overslaga ein gjorde ved utarbeidinga av budsjettet og det rekneskapen faktisk viser. Det som er viktig er at alle som har budsjettansvar følgjer med på om det er avvik mellom budsjett og rekneskap gjennom året. Dersom det er avvik må ein foreta ei risikovurdering på om det er sannsynleg at det vil vere eit avvik ved rekneskapsavslutning og kva som vert konsekvensane av dette. Ut frå denne risikovurderinga skal dei som har fullmakt til det vurdere behov for budsjettjustering.

Fullmakter ved budsjettjustering

Dei overordna prinsipp for fullmakter ved budsjettjustering kjem fram av fullmaktsreglement for Hordaland fylkeskommune og delegasjonsreglement for økonomiske saker. Fylkesdirektør økonomi vil med dette utdjupe dei prinsipp som ligg til grunn.

Fylkestinget

Budsjettjusteringar som fører til auke eller reduksjon i nettoramma til ein sektor, med unntak av endringar som har delegert fullmakt (til dømes fordeling av lønsavsetning som er av teknisk karakter), skal leggst fram for fylkestinget.

Saker/forhold som endrar grunnleggande hovudtrekk i budsjettet og/eller saker som er av prinsipiell karakter skal leggst fram for fylkestinget, sjølv om det ikkje endrar nettoramma til avdelinga. Det vil seie at delegerte fullmakter skal ikkje nyttast til å endre budsjettet i strid med prioriteringar eller føresetnader frå fylkestinget eller binde opp framtidige budsjett.

Fylkesutvalet

Fylkesutvalet har fullmakt til å detaljere budsjettet og vedta endringar innanfor rammene som er vedtekne av fylkestinget, samt disponere tilleggslyvingskonto.

Faste utval

Faste utval kan disponere eventuelle tilleggslyvingskonti.

Fylkesrådmannen har fullmakt til å foreta budsjettjusteringar av meir teknisk karakter som til dømes fordeling av lønsavsetning.

Fylkesrådmannen har og fullmakt til å gjere mindre budsjettendringar som ikkje er prinsipielle. Denne fullmakta har fylkesrådmannen delegert vidare til fylkesdirektørane. Det vil seie at fylkesdirektørane innanfor sine budsjettområde har fullmakt til å vedta mindre budsjettjusteringar som ikkje er prinsipielle.

Vidare har leiarar for organisasjonsstadar, som ligg under fylkesdirektørane, fullmakt til å gjere mindre budsjettendringar som ikkje er prinsipielle innanfor eigen organisasjonsstad. Leiaren for den einskilde organisasjonsstaden har ansvaret for at meirinntekter, som til dømes statstilskot, vert registrerte i budsjettet. Slike budsjettendringar kan gjerast administrativt så fram disposeringa av inntektene er gitt.

	Budsjettjustering og fullmakter		
	Dokumenttype: Gjennomførande	Godkjend av: Fylkesdirektør økonomi	Gjeld frå: 20.03.2015
Utarbeidd av: Budsjettseksjonen	Godkjend dato: 20.03.2015	Revidert dato:	Arkivsak:

Kva tid er det aktuelt med budsjettjustering?

Vedtatt budsjett av fylkestinget er bindande på netto utgiftsramme og ingen avdelingar/einingar skal disponere meir enn tildelt ramme. Dersom ein ligg an til overskriddingar skal den som har budsjettansvar straks sette i verk tiltak som fører til innsparing eller omdisponering innanfor tildelt nettoramme.

Gjennom året vil det likevel kunne oppstå uføresette forhold eller avvik som:

- Produksjonen ikkje kunne gjennomførast etter planen
  - o Døme 1: at vegprosjekt stoppar opp på grunn av at reguleringsplanarbeidet ikkje følgjer framdriftsplanen
  - o Døme 2: færre elevar enn føresett søkjer/byrjar på vidaregåande skular om hausten og linjer/klasser må leggest ned.
- Ressursbruk avvik frå planen som var utgangspunktet for budsjettet;
  - o Døme 1: flaum og/eller mykje snøfall gjennom året gjer at ein brukar meir på drift av fylkesvegane enn budsjettert og at det er lite handlefridom på grunn av at det meste av kostnadane er bundne opp i driftsavtalar og avtalte standardar – samt at konsekvensane for samfunnet vert store om ikkje ein klarar å halde fylkesvegane opne.
  - o Døme 2: det vert fleire elevar til hausten enn føresett på vidaregåande skular, så ein må auke talet på klassar.
- Svikt i inntekter:
  - o Skatteinntektene vert lågare enn budsjettert
  - o Billettinntektene innanfor kollektivtransport vert lågare enn prognosen som vart lagt til grunn i budsjettarbeidet.

Svikt i inntekter eller auke i utgiftspostar skal meldast til næraste overordna. Dette gjeld når avvika er av eit slikt omfang at det ikkje er råd å gjennomføre planlagt aktivitet/tenesteproduksjon utan å overskride nettoramma. Meldinga vil gå den normale tenestevegen til det nivået som har kompetanse til å endre budsjettet eller godkjenne endringar i tenesteproduksjonen.

Budsjettjusteringar skal vurderast i samband med tertialrapportane.

Hovudrapportering på avvik i forhold til budsjett skal gjerast i samband med 1. og 2. tertialrapport, som vert lagde fram for fylkestinget i juni og oktober. Om det er behov for å gjere budsjettendringar av prinsipiell karakter, og/eller på grunn av svikt i inntekter eller auka kostnadar, skal fylkesrådmannen kome med forslag til budsjettjusteringar i tertialrapportane. I rapportane skal det framgå risiko for avvik totalt for året, kva tiltak ein kan sette i verk for å lukke avvik og konsekvensane om tiltaka vert gjennomført.

Kva tid det skal gjennomførast budsjettjustering må vurderast i høve til:

- Om risikoen for avvik er stor ved slutten av året og om konsekvensane er store dersom ein ikkje retta opp avviket. Er både risiko for avvik og konsekvensen stor talar dette for å gjere budsjettjusteringar.
- Om det finst alternative tiltak å sette i verk for å fordele om på midlar - og om det er realistisk å klare å få gjennomført og få effekt av tiltaka før året er omme.
- Den totale økonomiske situasjonen til fylkeskommunen.

Tertialrapportane, inkl. eventuelle forslag til budsjettjusteringar, vert lagt fram for fylkesutvalet og deretter fylkestinget.

I tillegg til tertialrapportane vert det lagt fram ei enklare økonomirapportering til fylkesutvalet etter rekneskap pr. februar, pr. juni og pr. oktober. Innanfor dei fullmaktene, som gjeld for

 HORDALAND FYLKESKOMMUNE	Budsjettjustering og fullmakter		
	Dokumenttype: Gjennomførnde	Godkjend av: Fylkesdirektør økonomi	Gjeld frå: 20.03.2015
Utarbeidd av: Budsjettseksjonen	Godkjend dato: 20.03.2015	Revidert dato:	Arkivsak:

fylkesutvalet, kan fylkesrådmannen i disse sakene ved behov kome med forslag til budsjettjusteringar.

Vert det lagt fram politiske saker gjennom året, som har konsekvensar for budsjettet, skal det politiske organet i same sak vedta nødvendige budsjettjusteringar.

Melding / registrering

Vedtak om budsjettendringar gjort av fylkestinget, fylkesutvalet eller i delegert sak til fylkesrådmannen/fylkesdirektør økonomi vert registrert av fylkeskassen på grunnlag av møtebøkene. Sakshandsamar skal ikkje sende melding til fylkeskassen om desse endringane.

Vedtak om budsjettendringar som vert gjort av andre politiske organ eller etter delegert fullmakt, må meldast til fylkeskassen i brev eller på budsjettendringsskjema.

Formelle krav

Budsjettendringane må alltid balansere (sum debet = sum kredit).

Den som signerer melding om budsjettendring må sjå til at endringa har heimel i delegasjonsreglementet.

Leiar for kvar driftseining har ansvar for at det vert etablert rutinar for dokumentasjon, oppbevaring og kontroll av budsjettendringar.

Administrative fullmakter i samband med fylkesvegprosjekt

I tillegg til dei generelle fullmaktene som er tatt med ovanfor har fylkestinget i sak 48/13 vedteke følgjande:

«

Fylkesrådmannen får følgjande fullmakter til å gjere justeringar på vegbudsjettet:

- *Fylkesrådmannen får fullmakt til å omdisponera mellom prosjekt innanfor dei enkelte programområda slik dei går fram av plan- og byggeprogrammet.*
- *Fylkesrådmannen får fullmakt til å disponera avsett sum til rebudsjettering på investeringsbudsjettet for fylkesvegane.*

«

Bakgrunn og forklaring

Ny ordning for budsjettering av investeringar inneber at også investeringar skal budsjetterast eittårig og dette medfører behov for hyppigare budsjettendringar gjennom året. Målsetjinga med ordninga er at dei budsjetterte midlane skal nyttast det året løyvinga er gitt.

Den store mengda av prosjekt er innanfor dei såkalla programområda – sekkepostane. Fordeling av budsjettsummen for kvart programområde vert gjort av fylkestinget i eiga sak.

Programområda har pr. i dag følgjande inndeling:

- Kollektivtiltak
- Trafikksikringstiltak
- Gang- og sykkeltiltak
- Miljøtiltak
- Planlegging

 HORDALAND FYLKESKOMMUNE	Budsjettjustering og fullmakter		
	Dokumenttype: Gjennomførnde	Godkjend av: Fylkesdirektør økonomi	Gjeld frå: 20.03.2015
Utarbeidd av: Budsjettseksjonen	Godkjend dato: 20.03.2015	Revidert dato:	Arkivsak:

For å sikre mest mogleg rasjonell drift har fylkesrådmannen no fullmakt til å omdisponere midlar mellom prosjekta innanfor kvart programområde. Om eit prosjekt skulle stoppe opp, kan ein raskt kunne omdisponere ledige midlar til andre prosjekt som har behov for meir midlar det aktuelle året, eller eventuelt til prosjekt der det kan vere mogleg å forsere framdrifta.

Fullmakta til fylkesrådmannen omfattar ikkje endringar mellom programområda. Dersom det skal gjerast budsjettendringar mellom t.d. kollektivtiltak og gang- og sykkeltiltak, skal dette handsamast på vanleg måte og avgjerd takast av fylkestinget.

Rebudsjettering

Sum til rebudsjettering på investeringsbudsjett for fylkesvegane (10 mill. kr både i 2014 og 2015) skal nyttast til å avslutta prosjekt med meirforbruk – i dei tilfelle der omdisponering innanfor programområda ikkje er tilstrekkeleg, jf. ovanfor – og ved avslutting av prosjekt utanom programområda.

Siktemålet med fullmaktene å unngå at fylkestinget må ta stilling til ei rekkje budsjettendringar av mindre prosjekt.